

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá do legislatívneho procesu návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Návrh zákona bol vypracovaný na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2004.

Cieľom predkladaného návrhu je odstrániť výkladové a aplikačné problémy vznikajúce v súvislosti s výkonom exekúcie a zároveň aj pomocou nových inštitútov zefektívniť jej výkon. Jednoznačne sa definuje, kedy exekútor vykonáva činnosť, ktorú možno považovať za prenesený výkon moci .

Základnými oblasťami úpravy okrem upresnenia doterajšieho textu sú predovšetkým tie, v ktorých sa zavádza vykonanie auditu u exekútora, ktorý prestáva vykonávať exekučnú činnosť, upravuje sa ustanovovanie náhradníka exekútora novým, efektívnejším spôsobom, ktorý má zabezpečiť, aby každý exekútor mal v prípade zániku funkcie náhradníka a dáva sa exekútorovi možnosť dohodnúť sa s iným exekútorom na odovzdaní a prevzatí exekučnej agendy v prípade, ak exekútor požiada o uvoľnenie z funkcie. Zabezpečuje sa tým najmä plynulý výkon exekučnej činnosti.

V rámci novo upravenej ďalšej činnosti exekútora sa exekútorovi umožňuje v súvislosti s vykonávaním exekúcie prijímať do úschovy peniaze, listiny a iné hnutelné veci, spisovať návrhy na vykonanie exekúcie do zápisnice na výslovnú žiadosť oprávneného a doručovať súdne písomnosti, ak o doručenie požiada súd.

Exekútor môže vykonávať úschovy, ktoré z výkonu jeho funkcie exekútora vyplývajú a na požiadanie oprávneného a s jeho súhlasom spísať do zápisnice návrh na vykonanie exekúcie.

Doručovanie spôsobuje mnohokrát problémy, ktoré vedú k faktickej nevykonalosti práva. V navrhovanej úprave, v súlade so skúsenosťami iných európskych štátov, sa zavádza možnosť doručovania súdnych písomností aj exekútorom.

Významné je aj navrhované riešenie, aby sa už pri tejto novele začal odstraňovať dualizmus pri realizácii rozhodnutí núteným výkonom a na súdoch by v dôsledku navrhovanej úpravy zostal okrem všeobecných ustanovení iba ten výkon rozhodnutia, ktorý súvisí s výchovou a výživou maloletých detí. Všetky ostatné spôsoby výkonu rozhodnutia sa z občianskeho súdneho poriadku navrhujú vypustiť.

V rámci čl. III sa vykonávajú zmeny v Notárskom poriadku, ktoré súvisia s explicitným zakotvením zodpovednosti notára za škodu, ktorá vznikne pri spisovaní notárskych zápisníc alebo pri osvedčovaní právne významných skutočností.

Navrhovaná úprava nebude mať dopad na štátny rozpočet, rozpočty obcí alebo rozpočty vyšších územných celkov, nebude mať vplyv na zamestnanosť, ani na tvorbu pracovných miest.

Návrh zákona je v súlade s ústavou Slovenskej republiky a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI

návrhu zákona

s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

1. **Navrhovateľ zákona** : vláda Slovenskej republiky
2. **Názov návrhu zákona** : zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
3. **Záväzky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii** :
 - a) návrh zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení, Národného programu pre prijatie *acquis communautaire*, odporúčané v prílohe Prípravy asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integrácie do vnútorného trhu Únie (Biela kniha), screeningu, medzi prioritné úlohy vlády, nepatrí medzi úlohy vlády Slovenskej republiky podľa Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2003, ale predkladá sa na základe Plánu legislatívnych úloh vlády
 - b) nevyplývajú zo schválenej negociačnej pozície Slovenskej republiky ku kapitole č. 2
4. **Problematika návrhu právneho predpisu** :
 - a)
 - b) nie je upravená v práve Európskych spoločenstiev
 - c)
 - d) nie je upravená v práve Európskej únie
5. **Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie** :

Bezpredmetné

6. **Gestor (spolupracujúce rezorty)** :

Bezpredmetné

7. **Účasť expertov pri príprave návrhu právneho predpisu a ich stanovisko k zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie** :

Pri vypracúvaní návrhu zákona nebola účasť experta.

B. Osobitná časť

K bodu 1

Legislatívno – technická úprava vykonaná v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov..

K bodu 2

Zákonom použitý pojem „výkon exekútorského úradu“ vedie v praxi často k nesprávnemu výkladu, že pri zániku výkonu funkcie súdneho exekútora jeho „exekútorský úrad“ trvá naďalej a „uvoľnený“ úrad obsadí nový exekútor. „Exekútorský úrad“ (ktorý nemá právnu subjektivitu) je len nehmotným vyjadrením činnosti súdneho exekútora, tak ako je to vymedzené v § 6. Účelom zmeny je odstrániť legislatívne nepresnosti a z toho plynúce nejasnosti výkladu, preto sa navrhuje slová „exekútorského úradu“ nahradiť slovami „funkcie exekútora“.

K bodu 3

Navrhuje sa zosúladenie pojmu s úpravou uvedenou v zákone o bankách.

K bodu 4 (§ 2)

Navrhovaná úprava je východiskom pre zavedenie možnosti výkonu inej činnosti exekútora a súvisí s doplnením ustanovení piatej časti Exekučného poriadku o možnosť vykonávať úschovu súvisiacu s výkonom exekučnej činnosti, vykonávať doručovanie písomností a spisovať do zápisnice na požiadanie oprávneného návrhy na vykonanie exekúcie.

K bodu 5 (§ 4)

Úprava obsahuje upresnenie a doplnenie ustanovení o nezlučiteľnosti niektorých činností s výkonom funkcie exekútora. V zákone nebola doteraz výslovne ustanovená úprava nezlučiteľnosti funkcie exekútora s podnikaním. Zároveň sa výslovne ustanovuje nezlučiteľnosť funkcie exekútora s členstvom v štatutárnom orgáne alebo v dozornom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva. Pod členstvom sa rozumie aj výkon funkcie v týchto orgánoch. Cieľom tejto úpravy je zamedziť konfliktu záujmov, ktorý by mohol nastať vzhľadom na povahu týchto právnických osôb na jednej strane a na charakter funkcie exekútora na druhej strane.

Sankcia za porušenie tejto povinnosti je upravená v § 16 ods. 2 písm. i) – dôvod na odvolanie exekútora z funkcie.

K bodu 6 (§10 ods. 1 písm. a)

V súlade s občiansko-právnym rozlišovaním čiastočnej a úplnej spôsobilosti na právne úkony sa dopĺňa výslovnou požiadavkou spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

K bodu 7 (§ 10 ods. 1 písm. d)

Úpravou sa sleduje zosúladenie dĺžky praxe s inými právnickými povolaniami. Požiadavka trojročnej právnej praxe je v slovenskom právnom poriadku pri jednotlivých právnických povolaniach štandardnou. Predĺženie požadovanej právnej praxe na tri roky zvýši pripravenosť prípadných záujemcov o výkon exekučnej činnosti a malo by viesť k zvýšeniu kvality jej vykonávania.

K bodu 8 (§ 10 ods. 2)

Podľa platného právneho stavu v porovnaní s inými právnickými profesiami (advokáti, notári) jedine v tejto profesii nie je doteraz upravená možnosť komory započítať do exekučnej praxe inú právnu prax.

K bodu 9 (odkaz 3a)

Ide o legislatívno-technickú zmenu, ktorá je reakciou na zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorým bol zrušený zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o komerčných právnikoch.

Napriek tomu, že odkaz na zákon o komerčných právnikoch sa stal obsolútny, je ho potrebné vzhľadom na úpravu v ods. 1 písm. g) a ods. 2 naďalej ponechať.

K bodu 10 (§ 11 ods. 1)

Zákonom použitý pojem „výkon exekútorského úradu“ vedie v praxi často k nesprávnejmu výkladu, že pri zániku výkonu funkcie súdneho exekútora jeho „exekútorský úrad“ existuje ďalej a „uvoľnený“ úrad obsadí nový exekútor. „Exekútorský úrad“ (ktorý nemá právnu subjektivitu) je len nehmotným vyjadrením činnosti súdneho exekútora, tak ako je to vymedzené v § 6. Účelom zmeny je odstrániť legislatívne nepresnosti a z toho plynúce nejasnosti výkladu, preto sa navrhuje slová „exekútorského úradu“ nahradiť slovom „funkcie“.

K bodu 11 (§ 12)

Úprava v § 12 je reakciou jednak na doplnenie § 2 a piatej časti o ďalšiu činnosť. Je potrebné, aby zmluva o poistení zahŕňala aj zodpovednosť za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s vykonávaním ďalšej činnosti.

Nie je žiadúce, aby peňažné prostriedky získané výkonom exekúcie ukladal exekútor na účte, na ktorom sú aj jeho súkromné peňažné prostriedky. Je to spôsob, ktorý komplikuje kontrolu nakladania s nimi a problémy vznikajú najmä pri zániku funkcie exekútora. Navrhovaná úprava tieto problémy odstráni a umožní napríklad náhradníkovi exekútora, aby mohol plynulo pokračovať v začatých konaniach, prípadne len rozdeliť výťažky exekúcií.

K bodu 12 (§ 13)

Reakcia na novú úpravu v § 2 a v piatej časti. Exekútor bude môcť podľa navrhovanej úpravy vykonávať aj ďalšiu činnosť.

K bodu 13 (§ 15)

Navrhovaným znením sa sleduje zamedzeniu prípadov, keď si niektorí exekútori pod zámienkou „zriadenia kancelárie“ umelo vytvárajú svoje „skutočné sídla“ v oblastiach, kde je už dostatok exekútorov a v mieste kde zriadi kanceláriu vykonávajú prevažnú časť svojej činnosti. Týmto spôsobom obchádzajú ustanovenia o sídle súdneho exekútora. Navrhované znenie preto viaže zriadenie kancelárie nie len na súhlas komory (ako je tomu aj doteraz) ale na dočasnosť kancelárie (t.j. že jej zriadenie bude odôvodnené konkrétnymi okolnosťami dočasného charakteru). Dôvody bude musieť exekútor komore preukázať. Prijatím navrhovaného znenia sa dosiahne nielen ochrana exekútorského stavu ale aj účastníkov konania, aby sa nestalo, že v sídle exekútorského úradu exekútora nezastihnú, pretože sa stále zdržiava na inom mieste.

K bodu 14 (§ 16 ods. 2 písm. d)

Odôvodnenie je totožné s odôvodnením k bodu 12. Úprava je rovnakou reakciou.

K bodu 15 (§ 16 ods. 2 písm. g)

Odôvodnenie je totožné s odôvodnením k bodu 10. Úpravou sa sleduje ten istý cieľ.

K bodu 16 (§ 16 ods. 2 písm. h)

Odôvodnenie je totožné s odôvodnením k bodu 12. Úprava je rovnakou reakciou.

K bodu 17 (§ 16 ods. 2 písm. i)

Zároveň s upresnením nezlučiteľnosti výkonu funkcie exekútora v § 4 sa rozširujú explicitne dôvody na odvolanie exekútora.

K bodu 18 (§ 16 ods. 3)

Dôvody tejto zmeny sú rovnaké ako v bode 10.

K bodu 19 (§ 16 ods. 3)

V nadväznosti na novú úpravu v § 16b sa dopĺňa obmedzenie exekútora, ktorý podá žiadosť o odvolanie spočívajúce vo vykonaní finančného auditu. Exekútor je sám povinný zabezpečiť vykonanie finančného auditu a uhradiť trovy s tým spojené.

K bodu 20 (§ 16 ods. 6)

Je v súlade so záujmom štátu a účastníkov exekučného konania zabezpečiť jeho pokračovanie aj v prípade, že jeho funkcia zanikla. Súčasná úprava je v tomto smere nedostatočná najmä ak ide o problémové exekútorské úrady, pri ktorých exekútori odmietajú udeliť súhlas na výkon funkcie náhradníka. Vypustenie odkazu na § 17 ods. 5 navrhujeme z dôvodu, že tento odkaz je nesystémový, nakoľko § 17 upravuje postavenie zástupcu. Rovnako slovo „dočasne“ je nelogické a nesprávne, lebo ustanovenie náhradníka je opatrením trvalého charakteru. Náhradník preberá neskončené veci, pokračuje v nich až do ich skončenia (resp. do podania návrhu na zmenu exekútora). Náhradník pokračuje v začatých exekučných konaniach aj v prípade, ak pôvodnému exekútorovi vo vykonávaní exekúcie bráni prekážka trvalého charakteru. Tým sa odlišuje od „zástupcu exekútora“ (§17) ktorý vykonáva svoju činnosť len v prípadoch, ak exekútorovi, ktorého zastupuje, bráni vo vykonávaní exekúcie prekážka prechodného charakteru. Úprava ustanovenia náhradníka musí byť preto jednoznačná a precízna, aby zabezpečovala rýchle vymenovanie náhradníka pre akýkoľvek prípad zániku funkcie súdneho exekútora. Takáto právna úprava ustanovenia náhradníka je nevyhnutná na zabezpečenie ochrany práv účastníkov ako aj všetkých osôb zúčastnených v exekučných konaniach (napr. vydražiteľia, veritelia pri rozvrhu výťažku) vedených u súdneho exekútora, ktorého funkcia zanikla. Navrhované ustanovenie rieši prípad, keď žiadny súdny exekútor nebude ochotný pokračovať v exekučných konaniach za iného exekútora, ktorého funkcia zanikla. Pre takéto prípady sa zo zákona stane náhradníkom ten súdny exekútor, ktorý bol zástupcom exekútora, ktorého funkcia zanikla. Tento spôsob je jedinou možnosťou ako zabezpečiť pokračovanie v neskončených konaniach a ochranu práv ich účastníkov.. Pre odstránenie rozdielných názorov v praxi niektorých súdov sa súčasne navrhuje doplniť text, že náhradník pokračuje v konaniach na základe pôvodného poverenia a nové poverenie nie je potrebné vydávať.

K bodu 21 (§ 16 ods. 7 a 8)

Ak existuje možnosť dohody, je najlepším riešením pre plynulý a bezproblémový prechod výkonu exekučnej činnosti v prípadoch, v ktorých exekútor požiada o uvoľnenie z funkcie. Takáto právna úprava v doterajšom znení zákona absentuje.

K bodu 22 (§ 16a ods. 3)

Predkladateľ navrhovanou úpravou reaguje na prípady z praxe, kedy jediným oprávneným na disponovanie s účtom v banke je exekútor a nikto iný z jeho úradu toto oprávnenie nemá. Pre možnosť zabezpečenia výkonu exekučnej činnosti podľa prvej vety je nevyhnutné, aby náhradník exekútora mal bezproblémový prístup k prostriedkom, ktoré sa nachádzajú na účte a nepatria exekútorovi napr. zábezpeky, vymožené plnenia a pod.). Táto úprava nadväzuje na úpravu ustanovenia § 12 ods. 4.

K bodu 23 (§ 16a ods. 8)

Formulačná úprava textu.

K bodu 24 (§ 16b)

V § 16b predkladateľ navrhuje doplniť ustanovenia, ktoré budú riešiť vykonanie finančného auditu finančných prostriedkov, ktoré sa viažu k neskončeným exekučným konaniam (napr. preddavky, vymožené plnenia, dražobné zábezpeky, nerozdelený rozvrh) a mali by byť zložené buď v pokladni alebo na účtoch súdneho exekútora, ktorého úrad zanikol. Audit je nevyhnutným predpokladom pre ďalšiu činnosť ustanoveného náhradníka

- z hľadiska jeho zodpovednosti – nemôže zodpovedať za pochybenia vykonané jeho predchodcom

- musí presne vedieť aké pohľadávky /ich časti/ už boli vymožené, či boli odovzdané oprávnenému, resp. či sa na účtoch nenachádzajú nezúčtované preddavky, dražobné zábezpeky a podobne.

Audit je dôležitý aj pre dedičské konanie v prípade, ak súdny exekútor zomrel. Je potrebné predísť situácii, aby do dedičstva boli zahrnuté aj „cudzíe peniaze“, t.j. finančné prostriedky na účtoch exekútora (fyzickej osoby), ktoré nemusia byť jeho majetkom, ale majetkom iných osôb. Exekútor, ktorý sám požiadal o odvolanie, je povinný zabezpečiť vykonanie auditu a uhradiť trovy s tým súvisiace. Povinnosť vykonania auditu (prípady podľa § 16 ods. písm. c) navrhuje predkladateľ uložiť v prvom rade exekútorovi, ktorého úrad zanikol. Nie je možné predpokladať, že vždy dôjde k dobrovoľnému plneniu preto navrhovaná úprava rieši ďalší postup pre prípad, že exekútor v zákonom určenej lehote túto povinnosť nesplní /resp. nepreukáže že tento audit začal/ alebo neposkytne audítorovi potrebnú súčinnosť. Navrhovaná úprava umožňuje, aby komora spolu s Ministerstvom spravodlivosti SR (ako orgánom štátneho dohľadu) mohli priamo zistiť stavy na účtoch exekútora – dopytom na banky - iné osoby, ktoré môžu mať vedomosť o finančných prostriedkoch z exekučných konaní.

Zároveň dáva možnosť ministerstvu spolu s komorou vykonať audit priamo.

Trovy auditu vykonávaného komorou a ministerstvom spravodlivosti bude rovnakým dielom hradiť komora a ministerstvo a v navrhovanom znení je upravená aj ich náhrada.

Sankcia za nesplnenie povinnosti vykonať finančný audit je upravená v odseku 8 vo forme peňaznej pokuty.

K bodu 25 (§ 17 ods. 1)

Odôvodnenie je totožné s odôvodnením k bodu 10. Úpravou sa sleduje ten istý cieľ.

K bodu 26 (§ 17 ods. 5)

Úprava v tomto ustanovení je v praxi nepoužiteľná a zodpovedá situácii pred rokom 1999 (uzavretý stav exekútorov). V prípade, ak zanikne výkon funkcie exekútora, jeho úrad je neobsadený a noví exekútori majú v žiadosti možnosť určiť si

sídlo. Spôsob ustanovenia náhradníka v súlade s platným právnym stavom sa navrhuje v bode 21, preto je vypustenie odseku 5 odôvodnené.

K bodu 27 (§ 21 ods. 1 písm. a)

V súlade s občiansko-právnym rozlišovaním čiastočnej a úplnej spôsobilosti na právne úkony sa dopĺňa výslovne požiadavka spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

K bodu 28 (§ 22 ods. 1)

Reakcia na novú úpravu tzv. ďalšej činnosti.

K bodu 29 (§ 28 ods. 2)

Úprava v tomto ustanovení má za cieľ z časti odbremeniť súdneho exekútora a dať mu možnosť, aby mohol splnomocniť svojich zamestnancov výkonom súpisu vecí. Bude nevyhnutné pri internej úprave dbať na to, aby plnomocenstvo bolo založené v spise určeného zamestnanca a pri preukázaní oprávnenia vykonávať jednoduché úkony by mal účastník exekúcie mať možnosť overiť si, či exekútor takéto splnomocnenie svojmu zamestnancovi skutočne udelil.

K bodu 30 (§ 29)

Navrhované ustanovenie jednoznačne vyjadruje postavenie exekútora pri výkone exekúcie na základe poverenia súdu, čo možno považovať za výkon rozhodnutí spôsobom vyjadrujúcim vôľu štátu, preniesť časť súdnej moci, teda nútený výkon, na súdneho exekútora. Názor, že exekúcia vykonávaná súdnym exekútorom má požívať ochranu ako súdne konanie vyslovil aj Ústavný súd v náleze č. 21/00. Úkony exekútora pri výkone exekúcie sa na základe predloženého návrhu budú považujú za úkony súdu. Obdobná úprava je aj v prípade notára ako súdneho komisára a úkony exekútora pri výkone exekúcie považuje za úkony súdu aj právna úprava Exekučného poriadku Českej republiky. Obdobne v § 38 OSP je úprava, podľa ktorej úkony notára ako súdneho komisára sa považujú za úkony súdu. Z ďalšej činnosti exekútora sa za úkony súdu budú považovať len úkony pri doručovaní súdnych písomností.

K bodu 31 (§ 30)

Novela Občianskeho súdneho poriadku vykonaná zákonom č. 428/2004 Z. z. zakotvila podrobnejšiu úpravu pravidiel týkajúcich sa vylúčenia sudcu (napr. lehoty na uplatnenie námietky atď). V exekučnom poriadku však podobná úprava dosiaľ chýba.

Na uplatnenie námietky zaujatosti sa vzťahuje koncentračná zásada. Účastník má možnosť uplatniť námietku zaujatosti u exekútora v lehote s objektívne určeným počiatkom – 5 dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie alebo ak sa o dôvode dozvedel neskôr v lehote subjektívnej. Bez zakotvenia lehoty dochádza v praxi k zneužívaniu tohto inštitútu s cieľom oddialiť samotnú exekúciu. Exekútor je zároveň povinný predložiť vec bezodkladne na rozhodnutie súdu, ktorý rozhodne do desiatich dní odo dňa predloženia veci.

K bodu 32 (§ 32)

V porovnaní s platným právnym stavom môže exekútora zbaviť povinnosti zachovávať mlčanlivosť okrem ministra pri splnení zákonných predpokladov aj účastník konania. Novo sa presne vymedzujú prípady, v ktorých je exekútor alebo jeho zamestnanci zo zákona zbavený mlčanlivosti bez toho, aby k tomu musel dávať súhlas minister alebo súd. Úprava by mala vniesť väčšiu pružnosť do pôvodného mechanizmu.

K bodom 33 až 36 (§ 34)

V odseku 1 ide o doplnenie a upresnenie platnej právnej úpravy.

V odseku 2 sa navrhuje doplnenie a upresnenie ustanovenia v súvislosti so znením § 34 ods. 1. Písomná forma je opodstatnená predovšetkým z dôvodu transparentnosti a preukázateľnosti ako aj zosúladenia textu uvedeného v odseku 3.

Úprava v odseku 3 sa zosúladuje s odsekom 1.

Navrhované znenie odseku 12 reaguje na potreby praxe. Exekútor je osoba, ktorú štát určil a splnomocnil na vykonávanie a plnenie jednej zo svojich mocenských funkcií. Súdom vydané poverenie oprávňuje exekútora vykonávať úkony, ktoré by inak bez prenesenia tejto právomoci vykonával súd. Hodnoverné informácie o majetku povinného sú jednou z najpodstatnejších úloh pri výkone exekučnej činnosti. Exekučný poriadok oprávňuje exekútora získať informácie o majetku povinného od vymedzeného okruhu subjektov a upravuje súčinnosť tretích osôb. Cieľom navrhovanej úpravy je znížiť hotové výdavky (a tým aj celkové trovy) exekučného konania, ktoré „preddavkovo“ zaťažujú exekútora ale v konečnom dôsledku zvyšujú trovy, ktoré pri skončení exekúcie uhrádza povinný alebo oprávnený. Dožiadané orgány by na základe navrhovaného znenia mali povinnosť poskytnúť informácie súdnemu exekútorovi bezodplatne.. V každom exekučnom konaní exekútor na začiatku zisťuje majetok povinného najmä dopytom v bankách. Za poskytnutie informácie o vedení účtu a stave účtu si jednotlivé banky účtujú úhradu „nákladov spojených s poskytnutím informácie“ podľa ich komerčných cenníkov. Len pri dopyte na najväčšie banky predstavujú takto vzniknuté prvotné náklady exekúcie sumu 8 000 – 10 000,- Sk. Exekútor nie je oprávnený túto sumu spochybníť a musí ju uhradiť, V prípade ak je povinný nemajetný má povinnosť uhradiť tieto trovy oprávnený, teda osoba, ktorá sa musí nútene domáhať svojho práva. Namiesto uspokojenia svojej pohľadávky je povinná platiť ďalšie trovy. Ak by boli dožiadané orgány povinné poskytnúť súdnemu exekútorovi požadované informácie bezodplatne, prispelo by to k efektívnejšiemu a spravodlivejšiemu výkonu práva.

Úprava zodpovednosti za škodu, ktorá by vznikla nesplnením povinnosti poskytnúť súčinnosť sa zosúladuje so zákonom č. 514/2003 Z. z. (absolútna objektívna zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci).

K bodu 37 (§ 35)

Pri žiadosti o poskytnutie súčinnosti v praxi, najmä banky, ale aj iné inštitúcie a orgány žiadajú od súdneho exekútora overenú fotokópiu poverenia, napriek tomu, že takúto povinnosť mu zákon neukladá. V praxi je nemožné, aby

exekútor, ktorý lustruje majetok na území celej SR zasielal dožiadanému orgánu originál poverenia, ktorý musí mať on sám k dispozícii. Trovy spojené s vyhotovením väčšieho počtu fotokópií tak v značnej miere zvyšujú trovy exekúcie., Predkladateľ preto považuje za potrebné, zákonom umožniť priamo exekútorovi, aby pre účely exekučného konania mohol overiť totožnosť originálu (ako listiny založenej v jeho exekučnom spise) a jej fotokópie. Ak exekútor akýmkoľvek spôsobom v konaní túto právomoc zneužije, je voči nemu možný trestno-právny postih (pre zneužitie právomoci verejného činiteľa) a podľa § 33 zodpovedá za spôsobenú škodu. Touto úpravou sa zabezpečí aj realizácia § 20 Kancelárskeho poriadku pre súdnych exekútorov, ktorú doposiaľ dožiadané orgány odmietajú akceptovať a zároveň sa znížia náklady exekučného konania, ktoré „preddavkovo“ síce zaťažujú exekútora ale neúčelne a zbytočne zvyšujú trovy, ktoré pri skončení exekúcie uhrádza povinný alebo oprávnený.

K bodu 38 (§ 36 ods. 3)

Vykonávacie konanie upravené v občianskom súdnom poriadku v súvislosti s aplikáciou ustanovení o výkone rozhodnutia rozlišuje pojmy „konanie o výkon“ a „výkon“. V exekučnom poriadku sa aj v pôvodnej právnej úprave v niektorých ustanoveniach zamieňali pojmy „exekúcia“ a „exekučné konanie“. Predložený návrh rozlišuje tieto pojmy z hľadiska účinkov jednotlivých štádií exekučného konania.

K bodu 39 (§ 36 ods. 7)

Navrhovaná úprava obsahuje odkaz na osobitný právny predpis, ktorý stanovuje spočívanie premlčacej doby v súvislosti s výkonom rozhodnutia.

K bodu 40 (§ 37 ods. 1)

V priebehu exekúcie sa viackrát jednotlivé rozhodnutia doručujú aj iným osobám ako oprávnenému a povinnému. Pri niektorých rozhodnutiach môžu aj iné osoby ako účastníci, pokiaľ sa rozhoduje o ich právach alebo povinnostiach, podať opravný prostriedok.

Exekučné konanie má prvky kontradiktórnosti a sporového procesu. Napr. plátcu mzdy, dražiteľa alebo iné osoby sa môžu stať účastníkmi len na určitý úsek konania (v preskúmacom konaní typicky znalec). Pre rozmanitosť jednotlivých druhov exekúcie (napr. v rozvrhovom konaní sa prejavuje typický charakter nesporného konania) bolo potrebné chápať doterajšie označenie účastníkov ako označenie v užšom slova zmysle. Navrhovaná úprava iba *expressis verbis* rozvíja doterajšie označenie účastníkov v užšom slova zmysle.

K bodu 41 (§ 37 ods. 2)

Pri určovaní, kto je účastníkom konania podľa § 37 ods. 2 Exekučného poriadku sa v praxi začali spochybňovať práva bývalých manželov ako účastníkov konania, s odôvodnením, že ich bezpodielové spoluvlastníctvo nie je vysporiadané. Doplnenie platnej právnej úpravy len upresňuje a jednoznačne upravuje, kedy je účastníkom konania aj manžel povinného, ak sú exekúciou postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve.

K bodom 42 a 43 (§ 37 ods.4 až 6)

Účelom navrhovanej zmeny ustanovenia § 37 je odstrániť nejasnosť výkladu tohto ustanovenia a zrýchliť exekučné konanie. Prax nedala doposiaľ jednoznačnú odpoveď na otázku, či vzhľadom na platné znenie § 37 musí exekútor požiadať súd o zmenu poverenia v prípade, ak po jeho vydaní dôjde k prevodu alebo prechodu práv a povinností z exekučného titulu, alebo môže v konaní pokračovať na základe pôvodného poverenia. Rovnako nie je v praxi súdov jednotný názor ani na otázku, či má súd v takomto prípade vydať nové poverenie alebo uznesením pôvodné poverenie zmeniť. Z uvedeného dôvodu niektorí exekútori súdy o zmenu poverenia žiadajú, alebo v exekúcii pokračujú bez žiadosti o zmenu poverenia. V praxi ide najčastejšie o postúpenie pohľadávky, zmenu účastníka v dôsledku dedičského konania a podobne. Predkladateľ navrhovanou zmenou upresňuje doterajšie znenie zákona a výslovne určuje, že exekútor sám posúdi či došlo k prechodu alebo prevodu práv a pokračuje v exekúcii na základe pôvodného poverenia. Listinu túto skutočnosť osvedčujúcu k pôvodnému povereniu pripojí. Na rozhodnutie o zmene účastníkov predkladá exekútor spis súdu len v prípade, ak má o účinkoch prechodu alebo prevodu práva alebo povinností odôvodnené pochybnosti. Obmedzením rozhodovania súdu len na „sporné prípady“ sa dosiahne jednak to, že súdy nebudú zbytočne zaťažované rozhodovaním o veci, ktorú je kompetentný posúdiť sám exekútor a zabezpečí sa plynulé pokračovanie v exekúcii.

K bodu 44 (§ 38 ods. 3)

Jednou zo základných procesných podmienok exekučného konania je podanie úplného návrhu na vykonanie exekúcie. Ak je výlučne v dispozícii oprávneného rozhodnutie o podaní návrhu na vykonanie exekúcie, potom je potrebné priznať oprávnenému aj právo kedykoľvek po podaní návrhu, najneskôr však do vydania poverenia súdom, vziať svoj návrh späť. Podobnú úpravu už exekučný poriadok má, pretože rieši možnosť späťvzatia námietok proti upovedomeniu o začatí exekúcie, skôr ako bolo o nich rozhodnuté súdom (§ 50 ods. 6 Exekučného poriadku).

K bodu 45 (§ 39 ods. 1)

Zákomom č. 353/2003 Z. z. boli upresnené náležitosti návrhu na začatie občianskeho súdneho konania .

V tejto súvislosti bolo potrebné vyprecizovať aj úpravu náležitosti návrhu na vykonanie exekúcie.

K bodu 46 (§ 40 ods. 1)

Navrhovaná úprava procesne zosúladzuje text v exekučnom poriadku s textom v občianskom súdnom poriadku.

K bodu 47 (§ 41)

Ustanovenie je reakciou na rozšírenie rozhodnutí, ktoré môže byť exekučným titulom; najmä v súvislosti so vstupom SR do EÚ a ktorých zakotvenie v doterajšej úprave chýbalo.

K bodu 48 (§ 44 ods. 1)

Legislatívno-technická úprava. Upravuje sa explicitne začiatok, od ktorého plynie 15-dňová lehota.

K bodu 49 (§ 44 ods. 3)

Úprava súvisí s upresnením používania pojmov „exekúcia“ a „exekučné konanie“.

K bodom 50 a 51 (§ 44 ods. 6 a 7)

Účelom navrhovaných ustanovení je jasne a bez pochybností upraviť dôvody vylúčenia exekútora tak, aby sa zabránilo špekulatívnemu konaniu oprávnených, ktorí v mnohých prípadoch bez existencie objektívneho dôvodu navrhujú vylúčiť súdneho exekútora z exekúcie, hoci na to neexistuje objektívny dôvod. Ak sa v predložennom návrhu zavádza zásada, že úkony exekútora sa budú považovať vo vymedzenom rozsahu za úkony súdu, je potrebné zamedziť účelovému konaniu oprávnených pri podávaní návrhu na vylúčenie exekútora.

K bodu 52 (§ 45 ods. 1)

Účelom navrhovanej zmeny je upresniť ustanovenie o vecnej príslušnosti a odstrániť doterajší rozpor s odsekom 2 predmetného ustanovenia.

K bodu 53 (§ 46 ods. 2)

Doterajšia úprava poradia, podľa ktorého je exekútor povinný vykonávať exekúciu, nie je v exekučnom poriadku úplne presná, keďže nie každý návrh vedie k vydaniu poverenia (napr. neoprávnenie alebo nedoplnenie návrhu v určenej lehote vedie k zastaveniu exekučného konania).

Expressis verbis sa upravuje na určenie poradia právna relevancia len perfektného návrhu.

K bodu 54 (§ 46 ods. 3)

Platná právna úprava umožňuje exekútorovi, aby mohol upustiť od vykonania exekúcie až potom, keď povinný uhradí nielen exekvovanú pohľadávku, ale aj trovy exekúcie.. V takejto podobe je ustanovenie takmer nevyužiteľné. V praxi sa často stáva, že oprávnený a povinný sa po začatí exekúcie dohodnú na „dobrovoľnom plnení“ (oprávnený návrh na exekúciu používa na zastrašenie povinného) alebo povinný pohľadávku „dobrovoľne uhradí“ potom, ako mu bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie. Exekútor však pri platnej právnej úprave nemôže od exekúcie upustiť (hoci by to inak urobil), lebo zákon vyžaduje súčasné splnenie oboch podmienok, aj úhradu pohľadávky aj úhradu trov exekúcie.

Povinný však trovy účelovo neuhradí a rovnako ich odmieta uhradiť aj oprávnený. Navrhovanou zmenou sa dosiahne možnosť upustenia od výkonu exekúcie v prípade úhrady exekvovanej pohľadávky alebo jej časti, a o vzniknutých trovách konania bude rozhodovať súd len v prípade, ak nebudú dobrovoľne uhradené.

K bodu 55 (§ 47 ods. 1 písm. b)

Navrhuje sa výslovná sankcia pre prípad porušenia zákazu nakladania s majetkom v definovanom rozsahu formou absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorá má odstrániť doterajšiu nejednotnosť právnych názorov (odporovateľnosť právneho úkonu podľa § 42a a 42b OZ v protipóple k absolútnej neplatnosti podľa § 39 OZ).

K bodu 56 (§ 47 ods. 3)

Dôvodom navrhovanej úpravy je odstrániť nejednotnosť aplikačnej praxe a poskytnutie možnosti povinnému, aby znížil trovy exekúcie ak pohľadávku splní do 14 dní od doručenia upovedomenia. V praxi vyvoláva problém a neexistuje na jeho riešenie jednotný názor, či plnenie povinného uskutočnené po podaní návrhu na začatie exekúcie v 14 dennej lehote od doručenia upovedomenia „je dobrovoľným plnením“, z ktorého exekútorovi nevzniká nárok na odmenu (ako jednu časť trov), ale len na paušálnu náhradu podľa § 14 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov. Niektoré súdy v týchto prípadoch priznávajú exekútorovi len paušálnu náhradu trov a niektoré súdy priznávajú v týchto prípadoch exekútorovi aj odmenu vo výške 10% vymáhanej pohľadávky. Exekúcia je nútené vymáhanie plnenia v prípade, ak dlžník dobrovoľne neplnil (hoci mal na plnenie dostatok času). Vzniknuté trovy exekúcie (ktorých súčasťou je aj odmena exekútora) sú preto sankciou za neplnenie povinnosti. Akékoľvek plnenie uskutočnené po začatí exekučného konania preto nemožno považovať za „dobrovoľné“. Z hľadiska náhrady trov by vznikla rovnaká situácia, ako pri aplikácii § 146 ods. 2. Z uvedeného vyplýva záver, že akékoľvek plnenie uskutočnené po začatí exekúcie už nemá charakter „dobrovoľného plnenia“ a exekútorovi patrí z takéhoto plnenia odmena. Na druhej strane sa však javí spravodlivé znížiť výšku trov exekútora v prípadoch, ak povinný zaplatí pohľadávku na začiatku exekučného konania (týmto spôsobom má povinný sám šancu „korigovať“ výšku trov exekúcie“ a rozhodnúť sa či včasným plnením túto výšku zníži alebo v dôsledku jeho ďalšej nečinnosti budú trovy exekúcie ďalej narastať).

K bodu 57 (§ 50 ods. 3)

Ak exekučný súd zamietne námietky povinného proti exekúcii, z hľadiska procesného sa uznesenie tohto súdu považuje za vykonateľné. Doručenie rozhodnutia súdu oprávnenému a povinnému má vplyv na vyznačenie právoplatnosti, ktorá sa vyznačuje na rozhodnutí dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov. Doručovanie súdnemu exekútorovi má význam až po vyznačení právoplatnosti. Predkladateľ považuje za potrebné vylúčiť opakované doručovanie a upresňuje doterajšie znenie doplnením textu „po právoplatnosti rozhodnutia“, ktorý znamená, že

exekútorovi bude súd doručovať až potom, ako bude na rozhodnutí vyznačená právoplatnosť. Toto doplnenie je v súlade aj so znením § 52.

K bodu 58 (§ 52 ods. 3)

Explicitná úprava poznatku, ku ktorému dospela právna teória aj exekučná prax.

K bodu 59 (§ 54 ods. 2)

Odôvodnenie obdobné ako k bodu 58. Exekúcia je nútené vymáhanie plnenia v prípade, ak dlžník dobrovoľne neplnil, hoci mal na plnenie dostatok času. Akékoľvek plnenie uskutočnené po začatí exekučného konania, preto nie je možné považovať za „dobrovoľné“ .

K bodu 60 (§ 54 ods. 3)

Plynulosť a hospodárnosť exekučného konania musí byť zabezpečená predovšetkým súčinnosťou povinného. Ak povinný takúto súčinnosť odmieta, je nevyhnuté nájsť riešenie, aby nedochádzalo k mareniu exekúcie. Exekučný poriadok výslovne neupravuje v platnom znení možnosť predvedenia povinného (viď aj § 52, 254 OSP), ale ho ani nevylučuje. To, že sa povinní vystavujú riziku naplnenia skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 Trestného zákona, nie je v zásade pre nich žiadnou hrozbou. Možnosť predvedenia povinného orgánom policajného zboru prichádza v exekučnom konaní do úvahy vtedy, ak sú zmarené všetky donucovacie prostriedky na ochranu ústavných práv oprávneného. Očakáva sa, že na základe navrhovanej úpravy bude pôsobiť hlavne preventívna funkcia procesného donútenia povinného, ktorého o možnosti predvedenia bude musieť súdny exekútor poučiť už pri predvolaní. Exekučné konania, v ktorých povinní nerešpektujú pokyny súdneho exekútora sú neefektívne a v zásade bezvýsledné aj preto, že okrem odmietania povinného dostaviť sa pred exekútora nie je možné získať informácie o jeho majetnosti či nemajetnosti. Ak by chcel súdny exekútor navrhnúť zastavenie exekúcie, potrebuje konkrétne majetkové vyhlásenie zo strany povinného. Navrhovaná úprava možnosti predvedenia povinného by mohla pri riešení týchto problémov pomôcť. Úkony exekútora v súvislosti s výkonom exekúcie (§ 29) sa považujú za úkony súdu.

K bodu 61 (§ 56 ods. 5 až 7)

Účelom navrhovaného ustanovenia je jednoznačne upraviť účinky odkladu exekúcie z dôvodov, pre ktorý sa odklad exekúcie pripúšťa. Do rozhodnutia o odklade bude môcť exekútor vykonávať iba úkony smerujúce k zabezpečeniu majetku povinného.

Explicitná úprava prípustnosti odvolania proti rozhodnutiu o odklade exekúcie, ktorá má ukončiť diskusie a interpretačné problémy ohľadne tejto otázky. Predkladateľ sa stotožňuje s názorom, že „proti uzneseniu o odklade je možné podať odvolanie, pretože nejde len o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania /§ 202). Právoplatnosť uznesenia o povolení odkladu však nevylučuje, aby súd nariadil pokračovanie vo výkone alebo aby naopak výkon predĺžil, ak sa zmenili

pomery alebo sa ukázalo, že tu nie sú od začiatku dôvody na odklad. Právoplatnosť tohto uznesenia, upravujúceho obsahovo len procesnú otázku, znamená, že súd sám toto rozhodnutie nemôže zrušiť, neznamená však viazanosť obsahom tohto rozhodnutia.“ (publ. in Rubeš, J. Handl, V.: Občanský soudní řád. Komentář. II díl, Panorama Praha, 1985)

K rovnakému názoru dospela aj česká právna úprava (porov. Důvodová správa k zákonu č. 120/2001 Sb. (exekuční řád)).

Zásada ochrany povinného na strane jednej musí byť v tomto prípade vyvážená možnosťou podať opravný prostriedok na strane druhej. Argumenty o preferencii rýchlosti konania nie sú na mieste.

K bodu 62 (§ 58 ods. 5)

Navrhované znenie pripúšťa možnosť odvolania proti rozhodnutiu o trovách konania, Účastníkom konania aj súdnemu exekútorovi sa umožní aby bolo možné preskúmať toto rozhodnutie.

K bodu 63 (§ 61a ods. 2 až 4)

Zmyslom tohto ustanovenia je priamo v Exekučnom poriadku výslovne upraviť, za akých podmienok je možné vykonať exekúciu na záloh.

Na exekúciu predajom zálohu sa budú primerane vzťahovať ustanovenia o exekúcii predajom hnutelných vecí alebo nehnuteľností alebo cenných papierov.

Výslovne sa dopĺňa dôvod na zastavenie exekúcie (porov. § 57 ods. 2).

K bodu 64 (§ 67 ods. 4 a 5)

Prijatím zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, sa zmenili podmienky vyplácania dávok pri práceneschopnosti a zaviedla sa povinnosť, aby dávky vyplácal zamestnávateľ iba za určitý čas, rovnako sa určila lehota aj pre sociálnu poisťovňu. Navrhovaná úprava na túto zmenu reaguje. Zakotvuje sa oznamovacia povinnosť platiteľa mzdy týkajúca sa vzniku a skončenia práceneschopnosti zamestnanca).

K bodu 65 (§ 111 ods. 2)

Reakcia na vecné a terminologické rozlišovanie dávok a príspevkov v platných predpisoch v gescii MPSVaR SR.

K bodu 66 (§ 113b)

Cieľom navrhovaných zmien je upresniť postup exekútora pri exekúcii obchodného podielu spoločníka v obchodnej spoločnosti, ktorý bude odlišný v závislosti od právnej formy spoločnosti a v nadväznosti na to aj od účinkov, aké má exekúcia obchodného podielu na ďalšiu účasť spoločníka v spoločnosti (relevantné pri spoločníkoch v spoločnosti s ručením obmedzeným a komanditistoch v komanditnej spoločnosti) či dokonca na samotné ďalšie trvanie spoločnosti (v prípade verejnej obchodnej spoločnosti a v prípade zániku účasti komplementárov na komanditnej spoločnosti).

Nová právna úprava preto rozlišuje postup exekútora v prípade, že dorúčením exekučného príkazu účasť povinného v obchodnej spoločnosti zaniká (prípád zániku účasti spoločníka s. r. o. podľa § 148 ods. 3 Obchodného zákonníka a na základe primeraného použitia ustanovení o zániku účasti spoločníka s. r. o. aj prípad zániku účasti komanditistu v k. s.), kde predmetom exekúcie bude nárok na vyrovnávací podiel povinného ako spoločníka obchodnej spoločnosti a postup exekútora pre prípady, v ktorých účasť povinného v dôsledku exekúcie na obchodný podiel nezaniká. V druhom prípade ide o tie situácie podľa § 148 ods. 3 Obchodného zákonníka, v ktorých platí, že spoločenská zmluva neustanovuje obmedzenia vo vzťahu k prevodu obchodného podielu spoločníka v s. r. o. (primerané uplatnenie aj na komanditistu v k. s.). V takýchto prípadoch novelizovaná právna úprava odkazuje na primerané použitie ustanovení o exekúcii predajom hnutel'ných vecí.

K bodu 67 (§ 115 ods. 2)

Odôvodnenie obdobné ako v § 111 ods. 2.

K bodu 68 (§ 119 ods. 1)

Platné znenie ustanovenia § 119 ods. 1 Exekučného poriadku vyvolávalo rozdielne názory na to, či si exekútor môže vymôcť prístup do miestností, ktoré užívajú tretie osoby, ak sa v týchto miestnostiach nachádzajú hnutel'né veci povinného. Absenciu tejto právnej úpravy sa už snažil preklenúť aj rozsudok Najvyššieho súdu SR v konaní č. 39/2001, ktorého právna veta znie: „Najvyšší súd SR sa v tejto veci nestotožnil s názorom generálneho prokurátora, že obvinená exekútorka porušila exekučný poriadok, keď vykonávala súpis majetku v dome, ktorého vlastníkom bola matka povinného.“ Navrhovaná zmena pojmu „miestnosť“ na pojem „priestor“ zabráni suplovanie nedostatku legislatívnej úpravy výkladom súdov.

K bodu 69 (§ 122)

Mnohí súdni exekútori sústavne porušujú stanovenie ceny hnutel'ných vecí, čo v mnohých prípadoch končí začatím disciplinárneho alebo trestného konania. Nie je opodstatnené predpokladať, že súdny exekútor má všestranné odborné znalosti z oblasti oceňovania rôznych druhov hnutel'ných vecí. Je však potrebné, aby voľnú úvahu mohol exekútor využiť v pri veciach rýchle podliehajúcich skaze alebo v jednoduchých prípadoch. Z toho dôvodu sa stanovuje strop ceny hnutel'ných vecí, ktorý by mal byť limitujúci.

K bodu 70 (§ 125 ods. 2)

Cieľom navrhovanej úpravy je vylúčiť špekulatívne zabezpečovanie hnutel'ných vecí. Ustanovenie § 125 ods. 1 totiž dovoľuje predať veci spísané iným exekútorom len so súhlasom tohto exekútora.

K bodom 71 a 72 (§ 126 ods. 3 a 4)

Navrhovaným ustanovením sa rieši realizácia predaja majetku povinného, ktorý sa nepodarilo predať na dražbe za cenu stanovenú spôsobom podľa § 122 a 126 ods. 2, oprávnený o majetok nemá záujem a odmieta ho prevziať

aj povinný. V takýchto prípadoch sa navrhuje, aby veci povinného mohol exekútor predať za akúkoľvek cenu, za akú je ich speňaženie možné. Dosiahnutý výťažok bude použitý na uspokojenie oprávneného. Navrhovaným riešením sa odstraňujú aj problémy skladovania takýchto spísaných vecí a náklady s tým spojené.

K bodom 73 a 74 (§ 131a ods. 2 a 3)

Platná právna úprava neobsahuje dostatočné rozlíšenie postupu exekútora pri exekúcii na cenné papiere vzhľadom na ich rozdielnu povahu a rozdielne možnosti speňaženia. Predkladateľ preto navrhuje rozdielny postup exekútora v prípadoch, keď predmetom exekúcie sú cenné papiere, ktoré sú prijaté na trh kótovaných cenných papierov burzy cenných papierov a v prípadoch, keď ide o iné cenné papiere.

V prvom prípade právna úprava predpisuje exekútorovi využitie služieb obchodníka s cennými papiermi, ktorý má cenné papiere speňažiť na burze cenných papierov.

V druhom prípade môže byť postup exekútora vzhľadom na povahu cenného papiera odlišný. Ak povaha cenného papiera umožňuje jeho priame speňaženie (napr. akcie), exekútor bude postupovať spôsobom predpísaným pre exekúciu hnuteľných vecí. Ak ide o cenné papiere, ktorých právna povaha priame speňaženie neumožňuje (napr. zmenky a šeky), exekútor vyzve toho, kto má na základe cenného papiera plniť, aby mu plnenie odovzdal a postupuje primerane podľa ustanovení o exekúcii príkazaním pohľadávky.

K bodu 75 (§ 136 ods. 1)

Ako vyplýva z obsahu Exekučného poriadku, najmä § 36 ods. 4, stret exekúcií je riešený iba vo vzťahu k iným predpisom. K stretu exekúcií v rámci exekučných konaní podľa Exekučného poriadku dochádza veľmi často a nie je výnimkou, že na ten istý majetok, právo, vec alebo pohľadávku toho istého povinného, sa stretne niekoľko exekučných konaní vedených rôznymi exekútormi. Novela Exekučného poriadku, vzťahujúca sa na konania začaté po 1.2.2002 vyriešila stret exekúcií pri predaji hnuteľných vecí doplneným ustanovením § 120 a § 125 Exekučného poriadku tak, že zabezpečenie a predaj vecí, ktoré už spísal iný exekútor sa môže vykonať iba s písomným súhlasom iného exekútora, pričom z výťažku dražby je exekútor povinný najprv uspokojiť pohľadávku a trovy exekúcie, v prospech ktorej boli už skôr spísané veci iným exekútorom, až potom sa zo zvyšku výťažku vyplácajú pohľadávky podľa § 128 ods. 2 Exekučného poriadku. Takto sa uplatnila zásada časovo skoršieho, teda právne silnejšieho práva, ktorá má svoje uplatnenie aj pri výkone záložných práv. Častým prípadom v praxi sú situácie, keď dražbu nehnuteľností uskutoční exekútor, ktorého exekúcia začala neskôr. Navrhované riešenie obdobne ako pri záložných právach upravuje poradie pri dražbe nehnuteľností tak, že prednosť má vždy ten exekútor, ktorý je v katastri zapísaný ako prvý a ak sa svojho poradia vzdá, môže na základe písomného súhlasu dražbu uskutočniť v inom konaní iný exekútor.

K bodu 76 (§ 136 ods. 2)

Dôvody novej úpravy sú totožné s odôvodnením k § 46 ods. 2.

K bodu 77 (§ 136 ods. 3 a 4)

Účelom navrhovanej úpravy je ochrana dražiteľa nehnuteľnosti. V praxi sa stáva, že oprávnený sa s povinným dohodne a po udelení príklepu súdnym exekútorom (ale ešte pred jeho schválením súdom) účelovo vezme návrh späť. Súd v dôsledku späťvzatia exekúciu zastaví. Týmto postupom oprávneného je poškodený vydražiteľ, ktorý sa už ujal držby vydraženej nehnuteľnosti (§ 150 Exekučného poriadku) ako aj ostatní veritelia, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky do dražby a nebudú uspokojení z rozvrhu výťažku, hoci by (v mnohých prípadoch aspoň čiastočne) uspokojení byť mohli.

V súvislosti s odvolaním súhlasu oprávneného s dražbou alebo späťvzatím návrhu navrhuje predkladateľ úpravu spojenú s povinnosťou hradiť trovy, ktoré svojim konaním zavinil.

K bodu 78 (§ 137 ods. 2)

Nahradenie obsoletného výrazu. Reakcia na reformu verejnej správy a úpravu pôsobností resp. prechod kompetencií v rámci jednotlivých úradov (napr. Zákon č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

K bodu 79 (§ 138 ods. 2)

Inštitút ohliadky nehnuteľnosti je upravený v § 141. V § 138 je obsiahnutá špeciálna úprava prístupu na nehnuteľnosť za účelom vypracovania znaleckého posudku.

K bodu 80 (§ 139 ods. 5)

Pôvodný okruh adresátov, ktorým sa doručuje znalecký posudok na cenu nehnuteľnosti, sa rozširuje. Okrem záložného veriteľa by s ním mali byť oboznámené aj ďalšie osoby, pre ktoré viaznu na nehnuteľnosti iné závädy ako napr. vecné bremená, nájomné práva, rovnako ako je tomu v súčasnosti pri súdnom výkone rozhodnutia podľa OSP.

K bodu 81 (§ 139 ods. 6)

V návrhu novely zákona predkladateľ ustanovuje možnosť vypracovania nového znaleckého posudku pre prípad, že ani za cenu zníženu so súhlasom súdu, nie je možné v lehote dlhšej ako jeden rok nehnuteľnosť vydražiť. Počas roka sa môžu zmeniť podmienky na trhu s nehnuteľnosťami – nastane výrazný pokles cien, môže prísť k značnému znehodnoteniu nehnuteľnosti a podobne. Preto je vypracovanie nového znaleckého posudku za podmienok stanovených v zákone pre úspešnosť exekučného konania nevyhnutné.

K bodu 82 (§ 140 ods. 1)

S cieľom zabezpečiť väčšiu prehľadnosť a transparentnosť v § 141 ods. 3 sa navrhuje úprava zverejňovania dražobnej vyhlášky v Obchodnom vestníku. Z tohto dôvodu sa upresňuje aj úprava v odseku 1 § 140. Počiatok plynutia lehoty na určenie dražby nadväzuje na úpravu v nariadení vlády č. 42/2004 Z. z. o Obchodnom vestníku.

K bodu 83 (§ 140 ods. 2)

Oznámenie o čase a mieste ohliadky draženej nehnuteľnosti je dôležitou informáciou pre potencionálnych dražiteľov a tiež pre povinného. Záujemcovia si tak môžu prezrieť nehnuteľnosť v stanovenom termíne a povinný nebude zaťažovaný žiadosťami záujemcov o umožnenie prehliadky v akomkoľvek termíne.

K bodu 84 (§ 141 ods. 3)

Doplňa sa možnosť exekútora požiadať katastrálny úrad o uverejnenie dražobnej vyhlášky.

Podľa nariadenia vlády č. 42/2004 Z. z. o Obchodnom vestníku vydavateľ uverejní v Obchodnom vestníku údaje, ktorých zverejnenie ukladá orgánom verejnej moci osobitný zákon, najneskôr do piatich pracovných dní odo dňa doručenia podkladu na ich zverejnenie.

K bodu 85 (§ 141 ods. 5 a 6)

Navrhovaným znením sa ukladá povinnému, aby prípadným záujemcom o dražbu nehnuteľnosti umožnil v termíne stanovenom v dražobnej vyhláške ohliadku nehnuteľnosti.

K bodu 86 (§ 144 ods. 3)

Rozširuje sa okruh osôb, ktoré nemôžu dražiť aj o manžela povinného za predpokladu, že nehnuteľnosť patrí do BSM.

K bodu 87 (§ 145 ods. 1)

Novela Exekučného poriadku zo dňa 9.11.1999 vykonaná zákonom č. 280/1999 Z. z. zaviedla trhovú cenu nehnuteľností, čo spôsobilo, že sa mnoho dražených nehnuteľností stalo nepredajnými. Ustanovenie § 145 Exekučného poriadku povoľuje po bezúspešnej dražbe zníženie ceny o 1/3 so súhlasom súdu. Navrhovaná úprava určuje mieru zníženia ceny na polovicu.

K bodu 88 (§ 147 ods. 1)

Nahradenie obsoletného výrazu.

K bodu 89 (§ 148 ods. 1)

Dôvodom navrhovanej úpravy je právna istota osôb zúčastnených v konaní - najmä vydražiteľa, keďže schválenie príklepu súdom je jednou z dvoch základných podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k draženej nehnuteľnosti (§150 ods. 2). Vydražiteľovi vznikajú trovy súvisiace s držbou veci a v prípade neschválenia príklepu je povinný vrátiť vec povinnému, spolu s jej úžitkami a nahradiť mu prípadnú škodu, ak mu ju hospodárením s nehnuteľnosťou spôsobil. Z uvedeného dôvodu je daný objektívny záujem, aby o schválení /neschválení/ príklepu bolo rozhodnuté v krátkom čase.

K bodom 90 a 91 (§ 164, § 165 ods. 1)

Navrhuje sa, aby rozvrh výťažku nepodliehal schváleniu súdom, nakoľko postup exekútora pri rozvrhu výťažku je taxatívne stanovený zákonom. Naďalej sa ale ponecháva úprava v § 161, podľa ktorého súd rozhoduje o námietkach proti rozvrhu výťažku, čím bude zachovaná nutná súdna ochrana osôb zúčastnených na rozvrhovom pojednávaní.

K bodom 92 a 93 (§ 166 ods. 2 a 3)

Účelom navrhovanej úpravy je odstránenie právnej neistoty nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu ak pred vykonaním dražby zaplatí hodnotu predstavujúcu podiel povinného, ktorého spoluvlastnícky podiel sa má dražiť. Súčasný znenie § 166 je nedostatočné a v praxi spôsobuje problémy z dôvodu, že spoluvlastník, ktorý za povinného jeho spoluvlastnícky podiel vyplatí nemá právny titul na nadobudnutie vlastníctva (na zápis do katastra nehnuteľností). Ak pred začatím dražby spoluvlastník spoluvlastnícky podiel vyplatí, exekútor od dražby upustí, nedôjde k udeleniu príklepu a nadobudnutiu vlastníckeho práva na jeho základe. Napriek vyplateniu sa tak spoluvlastník nemôže domôcť vlastníctva. Zápisnica, ktorú o takomto priebehu exekúcie spíše exekútor, nie je listinou, ktorú by katastre považovali za záznamovú listinu, alebo inú listinu, na základe ktorej môžu postupovať v súlade s katastrálnym zákonom. Analogickú úpravu poznajú právne predpisy o daňovej exekúcii, pri ktorej okrem zápisnice vydáva príslušný daňový orgán rozhodnutie, na základe ktorého sa záznam v katastri zrealizuje. Aby nevznikli ďalšie problémy, navrhovaná úprava požaduje schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu súdom. Súdne rozhodnutie je dostatočným podkladom pre nadobudnutie vlastníctva k podielu na nehnuteľnosti.

K bodu 94 (§ 178)

Platná úprava odseku 1 je zavádzajúca. Exekučné záložné právo môže mať totiž k nehnuteľnosti zriadené aj exekútor z iného obvodu.

K bodu 95 (piata časť)

V rámci novo upravenej ďalšej činnosti exekútora sa exekútorovi umožňuje v súvislosti s vykonávaním exekúcie prijímať do úschovy peniaze, listiny a iné hnutelné veci, spisovať návrhy na vykonanie exekúcie do zápisnice na

výslovnú žiadosť oprávneného a doručovať súdne písomnosti, ak o doručenie požiada súd.

Doručovanie súdnych písomností prostredníctvom súdneho exekútora pozná napr. aj česká, belgická a francúzska úprava. Pravdepodobnosť, že zásielka bude doručená, je u súdneho exekútora, ktorý bude na tom, osobne hmotne zainteresovaný, omnoho vyššia. Postup pri doručovaní v § 194 sa zosúladiť s úpravou v Kancelárskom poriadku a Občianskom súdnom poriadku.

K bodu 96 (§ 200 ods. 1)

Účinnosťou zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (dnes nahradený zákonom č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty) boli súdni exekútori, podľa ustanovenia § 4 ods. 1 a 2 a jeho prílohy č. 2 (kód 74.11), zahrnutí medzi platiteľov DPH, ako osoby poskytujúce právne služby núteného výkonu rozhodnutia. Takto je od 01.01.1996 povinný postupovať každý súdny exekútor, ktorý je platiteľom DPH napriek tomu, že DPH nie je priamo upravená vo vyhláske Ministerstva spravodlivosti SR č.288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov. Povinnosť pripočítavať DPH k „cene exekútorom poskytovanej právnej služby“, je uložená priamo zákonom o dani z pridanej hodnoty, ako normou vyššej právnej sily. Cenou zdaniteľného plnenia v exekučnom konaní sú vzniknuté trovy exekúcie, ktorých náhradu si exekútor v konaní uplatňuje vo výške vypočítanej podľa vyhlásky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov. Doterajšia prax exekučných súdov pri rozhodovaní o trovách exekúcie nie je jednotná v otázke, či DPH je plnením, o ktorom pri zastavení exekúcie a priznávaní náhrady trov konania prináleží rozhodovať súdu. Súdny sa pri rozhodovaní o priznávaní DPH k trovám exekúcie rozchádzajú len v tom, či DPH môžu priznať v rámci exekučného konania, keďže táto daň nie je uvedená priamo v Exekučnom poriadku, resp. vo vyhláske č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, alebo či si ju z tohto dôvodu súdny exekútor musí vyčísliť a vymáhať „osobitne“ podľa ustanovení a v režime zákona o DPH. Navrhovaná úprava jednoznačne určuje postup súdu.

K bodu 97 (§ 203 ods. 1)

Navrhované znenie korešponduje s náhradou trov konania podľa OSP, keď v prípade zastavenia konania hradí podľa § 146 ods. 2 trovy ten účastník, ktorý zastavenie konania procesne zaviniť.

K bodom 98 a 101 (§ 218b, § 223 ods. 1)

Účelom navrhovaného ustanovenia je umožniť mimo disciplinárneho konania efektívne a účinne riešiť menej závažné nedostatky v práci exekútora (napr. nedoručenie písomnosti, ktorá nemá zásadný vplyv na priebeh exekúcie, prietahy v konaní a doručovaní písomností súdu, nedbanlivostné porušenia povinností malej závažnosti a pod.) a drobné poklesky v správaní (napr. sťažnosti účastníkov alebo tretích osôb na nevhodné správanie sa exekútora) zistené pri prešetrovaní sťažností. Podľa platného zákona je aj malé alebo menej závažné porušenia povinností možné riešiť len v rámci disciplinárneho konania; exekútorovi je spravidla uložené disciplinárne opatrenie „pokarhanie“. Disciplinárne konanie (pred 3 členným senátom) je v porovnaní s malou závažnosťou pochybenia exekútora zbytočne

zdĺhavé a drahé.. Uložené opatrenie pritom nie vĺdy splní sledovaný cieľ , aby sa porušenie povinnosti neopakovalo. Tieto prípady navrhuje predkladateľ riešiť priamou kompetenciou prezidenta komory uložiť exekútorovi za zistené porušenie pokutu. Finančná pokuta má sankčný charakter; z hľadiska účelu, ktorý sa ňou sleduje je účinnejšia ako písomné napomenutie a je dostatočným opatrením („trestom“) za porušenie povinností, za ktoré bude možné túto sankciu uložiť.

Nevzniknú trovy disciplinárneho konania Disciplinárne senáty sa môžu venovať prípadom závažnejšieho porušenia zákona, ktoré je možné riešiť len v disciplinárnom konaní.

Exekútor, ktorý bude tvrdiť, že z jeho strany nedošlo k porušeniu povinností alebo sťažovateľ, ktorý nebude spokojný s rozhodnutím, môže voči rozhodnutiu o uložení pokuty podať odpor, čím sa rozhodnutie v celom rozsahu zruší a vec sa postúpi na disciplinárne prejednanie. Exekútorovi ani sťažovateľovi tak nebude žiadnym spôsobom odňatá možnosť domáhať sa preskúmania tohto rozhodnutia a prejednať ho v disciplinárnom konaní.

Z hľadiska procesného postupu (uloženie sankcie za porušenie povinnosti) možno navrhované riešenie prirovnať napr. k „trestnému rozkazu“, ktorý sa podaním odporu rovnako ruší a vo veci sa pokračuje pojednávaním.

K bodu 99 (§ 222 ods. 1 a 2)

Reakcia na novú úpravu tzv. ďalšej činnosti.

K bodu 100 (§ 222 ods. 3)

Terminologické zosúladenie pojmov.

K bodu 102 (§ 226 písm. b)

Odôvodnenie je totožné s odôvodnením k bodu 10.

K bodu 103 (§ 237 ods. 6)

Podľa platného znenia tohto ustanovenia nie je možné objektívne splniť lehotu na doplnenie vzdelania, preto je potrebné vykonať jej úpravu.

K bodu 104 (§ 238 A § 239)

Prechodné ustanovenie k niektorým úpravám vykonaným týmto zákonom.

Pojem „výkon exekútorského úradu“ je potrebné nahradiť aj v ostatných právnych predpisoch, v ktorých sa vedľa Exekučného poriadku vyskytuje (napr. zákon o sudcoch a prísediacich).

K čl. II (OSP)

K bodom 1 až 3

V § 45 sa reaguje na zakotvenie možnosti exekútora v rámci ďalšej činnosti doručovať súdne písomnosti, ak ho o to požiada súd.

Napriek tomu, že nútený výkon rozhodnutia je vykonávaný v súčasnosti v duálnom režime prostredníctvom súdneho výkonu rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku a prostredníctvom exekúcie podľa exekučného poriadku je výhodou z toho pohľadu, že si oprávnená osoba môže vybrať, podľa ktorého systému sa bude domáhať svojho práva. Výkon rozhodnutia však neúmerne zaťažuje súdy a vykonávacie konanie nerieši zámer realizovať súdne alebo iné rozhodnutie tak rýchlo a efektívne, aby práva subjektu, ktorému boli priznané, boli aj realizované. Upustením od tohoto dualizmu získa štát na súdoch väčší priestor na výkon súdnictva v iných druhoch súdnej agendy. Predkladateľ považuje za výhodné upustiť od výkonu rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku, zároveň však rešpektuje súčasnú situáciu, ktorá nedovoľuje upustiť od výkonu rozhodnutia na súde v celom rozsahu. Je potrebné zabezpečiť výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí, ktorý je upravený len v Občianskom súdnom poriadku. V tejto súvislosti návrh zachováva v Občianskom súdnom poriadku všeobecné ustanovenia, ustanovenia o výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí a ustanovenia o výkone rozhodnutia zrážkami zo mzdy, ktorých použitie obmedzuje len na vymoženie výživného pre maloleté deti.

K bodu 4

Prechodné ustanovenie upravujúce konania o výkon rozhodnutia začaté pred účinnosťou tohto zákona.

K čl. III (Notársky poriadok)

K bodom 1 a 2

S cieľom posilniť právnu istotu účastníkov sa navrhuje explicitne upraviť zodpovednosť notára za škodu, ktorá by vznikla účastníkom v súvislosti so spisovaním notárskej zápisnice vo vymedzených prípadoch.

V porovnaní so zahraničnými právnymi poriadkami napr. rakúska, nemecká úprava takéto zakotvenie zodpovednosti notára doteraz chýba.

K bodu 3

Novo sa upravuje zodpovednosť notára pri osvedčovaní právne významných skutočností v súlade so zákonom č. 514/2003 Z. z. (absolútna objektívna zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci).

K bodu 4

Úprava v tomto bode má za cieľ zakotviť priamo v zákone, na základe čoho je možné overiť v Centrálnom informačnom systéme pravosť podpisu. Obdobná úprava sa navrhuje aj v bode 1 v súvislosti s overením pravosti spísania notárskej zápisnice.

K Čl. IV (Účinnosť)

Vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu sa navrhuje účinnosť od 1. marca 2005.